

Uaiviminister Orpo sahâvuáruh Sämmlilj tuotâvuotâ- já sovâdâttâmkomissio loppâraapoort luovâtem- já tiedettemtilálâšvuodâst 4.12.2025

Luovâtemtilálâšvuotâ

Áárvust onnum Sämmlilj tuotâvuotâ- já sovâdâttâmkomissio ovdâsteijeeh,

Sämitige saavâjodetteijee sajasâš Tuomas-Aslak Juuso já
Nuorttâlij luáttámušolmooš Veikko Feodoroff sehe puoh mieldiorrooh,

Mun halijdâm vistig kijtted lieggâsávt Sämmlilj tuotâvuotâ- já sovâdâttâmkomissio já komissio
čálleevievâ tehálii já historjálii pargoost. Tego komissio saavâjodetteijee Hannele Pokka eedâi, te
komissio paargon lii lamaš tuodâlâš já korrâ tárbu. Algâaalmug sämmlilii láá feerim – já vaidâlitteht
feerejeh vala-uv – olgoštem já rasism. Taam tuotâääši mij ep pyevti karved epke kyeddiđ
huámmášhánnáá.

Staatâräädi asâttij komissio roovvâdmáánust 2021 noonâ oovtâstpargoost Sämitiggijn já Nuorttâlij
sijdâčuákkimáin. Komissio lii lamaš pargostis jiečânâs já sorjomettum. Vuárusavâstállâm komissio já
komissio asâtteijeeťahui kooská lii toimâm ubâ tuotâvuotâ- já sovâdâttâmproosees ääigi. Mun
halijdâm kijtted Sämitige já Nuorttâlij sijdâčuákkim hukseijee já mávsulii oovtâstpargo keezild.

Haldâttâs lii čonâsâm tuárjuđ sämmlilj vuoigâdvuodâid paijeentoollâđ já ovdediđ jieijâs kielâ já
kulttuur. Haldâttâsohjelm miäldásávt Sämmlilj tuotâvuotâ- já sovâdâttâmkomissio pargo lii jotkum já
resursistum taan haldâttâspaje ääigi.

Merhâšittee ovdánemlávkki valdui porgemáánust, ko sämitiggeest adelum laavâ udâdâsah šoddii
vuáimán. Tâi nubástusâi ulmen lii nanodiđ sämmlilj jiešmeridemvuoigâdvuodâ já pyerediđ iävtuid
kielâ, kulttuur já jiešhaldâšem olášumán.

Komissio pargon lii lamaš aiccâđ já árvuštállâđ sämmlilj feerim historjálii já tááláá olgoštem sehe tom,
et maht taah feeriimeh vaigutteh ovtâskâs ulmuid, siärvâduvváid já ubâ sämmlilii siärvâdâhân taan
ääigi. Siämmást komissio pargo, fáárun luhâmáin komission rahtum sierânâšcielgiittâsâid já
dokumentelleekuuvijđ, lii nanodâm vâldiaalmug tubdâmuš sâmvuodâst já sâmikulttuurist.

Komissio pargo lii luptim uáinusân meid rašes muštoid – sehe ovtâskâs já siärvâduvljđ. Tondiet
Sämmlilii psykososiallii torjuu ohtâduv Uuvjâ palvâlusah láá lamaš kiävtust puoh sâmikieláid já
sâmikulttuur tobdee vuovvijn ubâ komissio pargo ääigi.

Komissio asâtem valmâštállâm jođâskij Sämitige algust kiđđuv 2017. Proosees lii lamaš kukke, já tot
lii váldám tom ääigi, mon lii tarbâšâm. Komissio pargo lii lamaš áinoošlajâsâš – ij tuše Suomâst, mut
meid aalmugijkoskâsávt. Já veikkâ komissio jaska tivráš pargoos, te taat mätki ij nuuvâ taas.

Veikkâ mij ep vala tuubdâ loppâraapoort siskáldâs, te lam vises tast, et komissio avžuuttâsah
kuoskâtteh vijdáht ubâ syemmilii ohtsâškoodán. Ton tiet toi jotkâkiedâvuššâm kalga leđe tuodâi
parlamentarlâš. Skammâmáánust 2025 asâttum parlamentarlâš pargojuávkku čuákkee oohtân
ovdâskoddejuávhuid já árvuštâl komissio avžuuttâsâid sehe valmâštâl ohtsii uáinu tast, et moid
toimáid kalga riemmâđ já moin äigitavluin. Pargojuávkku parga noonâ oovtâstpargo Sämitiggijn já
Nuorttâlij sijdâčuákkimáin. Meid ministeriöi loppâraapoort avžuuttâssâid rahttâttee
oovtâstpargojuávkku juátká pargoos.

Mun oskom, et komissio pargo čuávumuššân vuárusavâstállâm já luáttámuš sämmilij já staatâ kooskâst nanosmuveh. Mij pyehtip ráhtid ohtsii puátteevuodâ já soovâd addiimáin, et maid sämmiliih láá feerim.

Kiitos – Giitu – Takkâ – Spä'sseb!

Tiedettemtilálâšvuotâ

Pyereh tiedettemriäidui ovdâsteijeeh,

Mun halijdâm vistig kijtted lieggâsávt Sämmilij tuotâvuotâ- já sovâdâttâmkomissio já komissio čälleevievâ tehálíi já historjálíi pargoost. Tego komissio saavâjodetteijee Hannele Pokka eedâi, te komissio paargon lii lamaš tuodâlâš já korrâ tárbu. Algâaalmug sämmiliih láá feerim – já vaidâlitteht feerejeh vala-uv – olgoštem já rasism. Taam tuotâääši mij ep pyevti kyeddiđ huámmášhánnáá.

Staatâräädi asâttij komissio roovvâdmáánust 2021 čovgâ oovtâstpargoost Sämitiggijn já Nuorttâlij sijdáčuákkimáin. Komissio lii lamaš pargostis jiečânâš já sorjomettum. Vuárusavâstállâm komissio já komissio asâtteijeetâhui kooskâ lii jotkum ubâ tuotâvuotâ- já sovâdâttâmproosees ääigi. Mun kiijtám Sämitige já Nuorttâlij sijdáčuákkim huksejijee já mávsulii oovtâstpargo keežild.

Haldâttâš lii čonâsâm tuárjuđ sämmilij vuoigâdvuodâid paijeentoollâđ já ovdediđ jieijâš kielâ já kulttuur. Haldâttâsohjelm miäldásávt Sämmilij tuotâvuotâ- já sovâdâttâmkomissio pargo lii jotkum já resursistum taan haldâttâspaje ääigi.

Merhâšittee ovdánemlâvkki valdui porgemáánust 2025, ko sämitiggelaavâ udâdâsah šoddii vuáimán. Toi ulmen lii nanodiđ sämmilij jiešmeridemvuoigâdvuodâ já pyerediđ iävtuid kielâ, kulttuur já jiešhaldâšem olášumán.

Komissio pargon lii lamaš aiccâđ já árvuštállâđ sämmilij historjálíi já tááláá olgoštem sehe ton vaiguttâsâid ovtâskâš ulmuid já siärváduvváid. Siämmást pargo lii lasettâm vâldiaalmug tubdâmuš sâmvuodâst já sâmikulttuurist, mii lii aabâš velttimettumis vuádu luáttámuš huksiimân.

Komissio pargo lii luptim uáinusân meid rašes muštoid – sehe ovtâskâš já siärváduvlj. Tondiet Sämmilii psykososiallii torjuu ohtâdov Uuvjâ palvâlusah láá lamaš kiävtust puoh sâmikieláid já sâmikulttuur tobdee vuovvijn ubâ komissio pargo ääigi.

Komissio asâtem valmâštállâm aalgij Sämitige algust jo kiđđuv 2017. Proosees lii lamaš kukke mut taarbâšlâš. Komissio pargo lii áinoošlajâšâš – ij tuše Suomâst, mut meid aalmugijkoskâsávt. Já veikkâ komissio pargo nohá, te taat mätki ij nuuvâ taas.

Veikkâ mij ep vala tuubdâ loppâraapoort siskáldâš, te lam vises tast, et komissio avžuuttâsah kuoskâtteh vijdáht ubâ syemmilii ohtsâškoodán. Ton keežild toi jotkâkiedâvuššâm kalga leđe tuodâi parlamentarlâš. Skammâmáánust asâttum parlamentarlâš pargojuávkku čuákkee ootân puoh ovdâskoddejuávhuid árvuštállâđ avžuuttâsâid já valmâštállâđ ohtsii uáinu tarbâšum tooimâin já äigitaavluin. Pargo tábâhtuvâ noonâ oovtâstpargoost Sämitiggijn já Nuorttâlij sijdáčuákkimáin.

Mun oskom, et komissio pargo čuávumuššân vuárusavâstállâm já luáttámuš sämmilij já staatâ kooskâst nanosmuveh. Mij pyehtip ráhtid ohtsii puátteevuodâ já soovâd addiimáin, et maid sämmiliih láá feerim.

Kiitos – Giitu – Takkâ – Spä'sseb!
